

CONSELL NACIONAL DEL PSC

Intervenció de José Montilla

Dissabte, 20 de maig de 2006

Bon dia, companyes i companys,

Aquest any 2006 es prometia intens i certament no ens està defraudant. Una part d'aquesta intensitat és sense cap dubte responsabilitat nostra. És el resultat d'una ambició honesta i compromesa per treballar dia a dia per transformar el nostre país i assolir majors graus de justícia social i llibertat. La confluència en l'acció política dels governs municipals progressistes, del govern de la Generalitat i del govern d'Espanya ha provocat una sinèrgia, on no ho dubteu, els resultats reals són indubtablement positius.

Però naturalment, el nostre projecte de transformació ha generat també una reacció molt intensa dels nostres opositors polítics. Una actitud que ha ignorat els principis més elementals del diàleg i la confrontació política, i que ha volgut transformar la intensitat en crispació. El diàleg en un monòleg cridaner. La crítica en desqualificació.

Tot i les dificultats que aquesta actitud genera en la comunicació amb els ciutadans crec que hem mantingut raonablement el nostre objectiu fonamental: desenvolupar des de tots els àmbits de govern on tenim responsabilitat el programa de reformes que ens compromet amb la societat.

En aquest sentit, el passat més d'abril hem pogut fer balanç dels dos anys del govern de José Luís Rodríguez Zapatero.

Ha estat una bona oportunitat per explicar la intensitat d'una acció de govern transformadora i oberta als ciutadans. No és ara el moment de detallar el munt d'iniciatives d'aquest govern, però convindreu amb mi que la seva actuació no ha

deixat indiferent. Perquè aquest govern ha actuat de forma compromesa per millorar les condicions de vida dels ciutadans, amb especial atenció als que més ho necessiten: ja siguin els pensionistes, els que perceben ingressos vinculats al SMI, els estudiants amb beques, els treballadors temporals, els ciutadans que pateixen situacions de dependència o les víctimes de la violència de gènere.

Un govern que ha reforçat la posició internacional d'Espanya sota uns vectors prou compromesos: europeisme, pau, diàleg amb els veïns, defensa de les institucions multilaterals, i el combat de les profundes desigualtats presents en un món globalitzat.

Un govern que també ha treballat per garantir l'estabilitat econòmica, amb uns pressupostos equilibrats i de clara orientació social, amb un accent especial amb el paper clau de la recerca i la innovació. L'evolució molt positiva de l'ocupació i del creixement econòmic ens anima i ens guia per aprofundir aquestes polítiques.

Un govern també decidit a ampliar els àmbits de llibertat dels ciutadans d'acord amb les exigències d'una societat oberta i moderna. En aquest sentit hem impulsat reformes legals claus per reconèixer millor els drets ciutadans de les dones, de les parelles del mateix sexe, dels treballadors immigrants, dels dependents, o dels treballadors amb contractes precaris.

I també ha estat un govern compromès amb una concepció plural d'Espanya com mai havien tingut. Des de Catalunya ho hem pogut comprovar amb decisions ben concretes. Així ha estat amb la reparació de greuges històrics com per exemple amb el retorn dels papers de Salamanca o la recuperació de la figura de Companys. I també aquest govern s'ha significat per seva defensa del català a Europa.

Però sense cap dubte l'expressió més profunda del compromís de José Luís Rodríguez Zapatero amb Catalunya ha estat el recolzament per l'aprovació de la reforma de l'Estatut.

Ha estat un llarg procés de tramitació parlamentària que ha culminat la setmana passada amb l'aprovació del Senat. Hem patit a Catalunya i també els socialistes de tota Espanya una campanya del Partit Popular sense límits ètics i morals. Incapaços d'aglutinar al voltant dels seus plantejaments cap altre grup polític, han optat per una estratègia d'agitació i propaganda recolzada en la demagògia i la mentida.

Avui sense anar més lluny Mayor Oreja diu que "l'Estatut de Catalunya no s'emmarca dins d'un procés de reforma sinó que és un acompanyament per tractar de dissimular que és una negociació política amb ETA". Unes declaracions a Jaén, que ens donen suficients raons per pensar quan justes són les nostres explicacions i eslògans de campanya.

El PP té molt desvergonyiment quan s'escandalitza davant del nostre lema. No diem una altra cosa que no hagin pogut veure els ciutadans en l'actuació del PP durant tots aquests mesos. De fet el nostre lema es quasi una obvietat. Perquè igual que nosaltres, tots els ciutadans recorden com el PP deia, avui Mayor Oreja, que la reforma de l'Estatut estava tutelada per l'ETA. O per exemple la campanya de publicitat del PP a Andalusia on deien que l'Estatut faria que les comunitats pobres fincessin a les riques. O quan des de la FAES, presidida per l'Aznar es deia que l'Estatut legalitzava la poligàmia i l'eutanàsia. Per no parlar de la balcanització i l'esquarterament d'Espanya.

Ha estat en el marc d'aquesta ferotge campanya, on la voluntat decidida dels socialistes de Catalunya i de tota Espanya ha fet possible que ara el poble de Catalunya es pugui pronunciar sobre la proposta més avançada d'autogovern que mai hagi estat a l'abast de Catalunya.

Ni el 1932, amb l'Estatut de Núria, ni el 1979 amb l'Estatut de Sau els catalans havien assolit un pacte amb Espanya tan avançat com el que ara tenim l'oportunitat de refrendar.

Aquest nou Estatut ha estat per primer cop en la història el resultat d'una iniciativa formal de les institucions de l'autogovern de Catalunya, que representen la voluntat del seu poble.

Ni al 1932, ni al 1979 existia un parlament català que pogués prendre la iniciativa. De fet van estar proposades estatutàries sorgides en els primers moments de la recuperació de la llibertat i la democràcia a Espanya (després de les dictadures de Primo de Rivera i de Franco).

Ara, per primer cop en la història, tenim una proposta de nou Estatut feta des de la plenitud democràtica. I cal recordar que l'arrel es troba en l'impuls polític originari del PSC –que es remunta a l'any 1995–, i que es comença a concretar gràcies a la voluntat política del govern de Pasqual Maragall.

Per primer cop a la història hem elaborat una proposta d'Estatut resultat d'un acord paccionat, que expressa l'acord de les voluntats dels Parlament de Catalunya i de les Corts Generals. Mai havia estat així.

Així doncs, tant pel seu contingut com pel seu procediment de tramitació estem al davant de la millor proposta d'autogovern que els catalans hem tingut mai. Això ha estat possible perquè disposem d'una democràcia avançada a Espanya, d'unes institucions d'autogovern consolidades i d'una ferma voluntat política estructurada a Catalunya i a Espanya gràcies al paper transversal dels socialistes.

Els socialistes hem tingut la responsabilitat de fer possible aquesta proposta i hem complert. El Partit Popular s'ha mantingut per voluntat pròpia fora d'aquest

projecte de reforma. El PP ha combatut i criticat l'Estatut des de fora, no amb voluntat de modificar-ho per millor expressar la seva concepció política de Catalunya, sinó amb la voluntat de fer fracassar la reforma. Han fet servir exclusivament el debat estatutari com a la punta de llança per combatre el govern de José Luís Rodríguez Zapatero i de Pasqual Maragall. S'han desentès dels objectius i interessos d'aquest país i els dirigents del carrer Gènova han situat al Partit Popular de Catalunya en l'aïllament i l'esterilitat política.

Però com bé sabeu el NO dels populars ha trobat un company de viatge de darrera hora. Una ERC desorientada i confosa des del canvi d'actitud de CiU durant la tramitació a les Corts. ERC ha comès un error polític i, de fet això ha tingut conseqüències pel propi govern de Catalunya, ja que ells havien impulsat la reforma estatutària.

No existeixen raons objectives per un canvi de posició tan radical, i estic convençut que ells són conscients. Han passat d'impulsar la reforma estatutària, coherentment amb els acords del Tinell, a rebutjar una proposta que ells han ajudat a elaborar en molt bona part del seu contingut.

ERC s'ha situat amb el seu NO al marge de la seva pròpia tradició històrica de compromís per la millora de l'autogovern de Catalunya. I a més ho fan coincidint, vulguin o no, amb la posició del Partit Popular. Encara que els seus motius siguin radicalment diferents, la realitat és que el seu efecte polític és el mateix: frenar l'autogovern de Catalunya.

Les raons pel SI són moltes. El nou text ens ofereix arguments i els hem d'explicar. I tots ells es poden resumir en un: el nou Estatut configura una Catalunya més forta en el marc d'una Espanya orgullosa de la seva diversitat. Ja ho va expressar Manuel Azaña quan va dir al 1932 que la causa de la llibertat de Catalunya i d'Espanya eren la mateixa.

S'han situat en termes de referèndum en la mateixa posició que el Partit Popular. És a dir, els vots que ells orientin es sumaran als generats per la campanya del Partit Popular.

ERC amb aquesta actitud davant del referèndum estatutari s'ha situat al marge d'un objectiu primordial del govern de Catalunya –la reforma de l'Estatut-, que és a més tal com es recull al Pacte del Tinell. En aquesta situació la seva sortida del govern ha estat inevitable.

Inevitable per coherència i també per responsabilitat política. No era raonable la pretensió d'ERC de compartir govern i alhora no recolzar la seva principal iniciativa política. Potser a ells no els importa confondre als seus afiliats i simpatitzants, però nosaltres no podíem permetre que això generés confusió entre els ciutadans, davant d'una consulta històrica.

Perquè nosaltres sí que ho hem tingut clar davant del referèndum del proper dia 18 de juny. Els socialistes recolzem el SI perquè no volem renunciar a una Catalunya més forta i a una Espanya més plural. El nostre és un compromís d'arrel, perquè estem convençuts que el nou Estatut donarà més possibilitats als ciutadans i ciutadanes de Catalunya per organitzar una societat encara més lliure i socialment més equilibrada.

Els socialistes catalans volem el nou Estatut perquè ens permet prendre més responsabilitats en la construcció del nostre futur col·lectiu. Volem aquest nou Estatut que ens dóna més reconeixement com a poble i ens ofereix més competències. Volem un Estatut que garanteix més finançament –en un entorn redefinit de solidaritat col·lectiva de la que ens sentim orgullosos de formar part-. I no volem renunciar a l'establiment d'un nou marc de relacions amb l'Estat, la Unió Europea i les altres comunitats autònomes.

El referèndum del 18 de juny és una consulta clau pels socialistes, però sobretot i això és el més important és decisiva per Catalunya. No ho dubteu, el resultat del referèndum mesurarà la nostra ambició com a societat i marcarà el nostre rumb futur. No són possibles postures testimonials sense efectes col·laterals. El NO tindrà un únic vector de significat múltiple que expressarà la renúncia a un major autogovern, el rebuig a una construcció més plural d'Espanya i el reforç de l'estratègia del PP contra el govern de José Luís Rodríguez Zapatero.

Després del referèndum i abans de final d'any han de tenir lloc les eleccions autonòmiques. Aquest és un compromís ferm expressat per Pasqual Maragall amb la voluntat primera de buidar de qualsevol significat partidari la consulta d'aquest proper 18 de juny. Perquè el nou Estatut no serà ni del govern, ni de cap partit, serà l'Estatut de tots els catalans.

Una vegada resolta la consulta de l'Estatut, els socialistes anirem a les eleccions autonòmiques amb la voluntat decidida de guanyar la confiança majoritària dels ciutadans. Tenim un projecte polític contrastat per l'experiència i concebut per assolir una societat més lliure i solidària.

Aquesta serà una altra batalla. Però ja us avanço que la construcció d'un nou compromís de futur amb els ciutadans ens exigirà la màxima ambició. El nou Estatut, confio que ja vigent, ens permetrà aprofundir encara més el nostre programa de reformes.

Ara tenim el bagatge del govern catalanista i de progrés presidit per Pasqual Maragall. Una experiència valuosa, encara que no suficientment coneguda.

Hem de ser capaços d'explicar el canvi radical en les polítiques que ha significat aquest dos anys de govern liderat pels socialistes. En primer lloc perquè hem posat ordre en el funcionament d'una administració anquilosada i mancada d'ambició. Hem posat ordre a les finances racionalitzant la despesa i reduint el

dèficit. També perquè hem reorientat les polítiques, posant la prioritat a les mesures amb impacte social, com per exemple amb la llei de barris, les promocions d'habitatge públic, les noves infraestructures sanitàries o l'ampliació de l'horari escolar amb la sisena hora.

No ho dubteu hem fet molt camí en el govern de Catalunya. És cert que el debat estatutari ha deixat la resta en un segon pla. Però la realitat és que hi ha hagut un canvi profund en les formes i els continguts de les polítiques de la Generalitat.

Aquest govern ha fet una aportació decisiva a la governació d'aquest país. Perquè es poden compartir o discrepar de les polítiques empreses, però aquest ha estat un govern amb ambició i que no ha defugit la seva responsabilitat. Ja s'han acabat els temps on els governs de CiU es limitaven a gestionar passivament uns serveis públics que no els interessaven. Davant de qualsevol conflicte o necessitat tot ho derivaven a les altres administracions, ells mai eren responsables. Sempre escoltaven la mateixa lletania: "això no és la nostra responsabilitat", "no tenim competències", "no tenim recursos", "demani al seu ajuntament", "això no toca".

Una actitud que havia desdibuixat el paper de l'autogovern. Nosaltres volem governs responsables i estic convençut que la societat també. Això és el que haurem d'oferir als ciutadans a les properes eleccions.

No vull acabar sense parlar un moment sobre la situació i perspectives dels governs municipals.

Aquest mes es completa el tercer any de mandat i la majoria dels programes de govern ja es troben executats o en fase d'execució.

Com sabeu liderem els governs locals de ciutats i pobles on viuen més del setanta per cent dels ciutadans de Catalunya. Per nosaltres els projectes locals expressen amb la màxima proximitat la preocupació per les necessitats concretes dels

ciutadans. El món local és per nosaltres una senya d'identitat fonamental com a projecte polític.

Aquests tres anys han estat especials, perquè la nostra arribada al govern de la Generalitat primer i de l'Estat després ha ofert un nou marc polític de cooperació institucional. Molts projectes s'han pogut redefinir o encetar gràcies als majors recursos mobilitzats per les altres dues administracions, i en darrer terme per una sensibilitat municipalista que desconeixíem. Havien viscut massa anys amb una Generalitat d'esquena al món local, quan no obertament oposada.

Hem gaudit d'un entorn institucional més positiu pels ajuntaments, però també és cert que les noves realitats socials i econòmiques (immigració, envelliment, incivisme, deslocalitzacions) estan generant noves necessitats. Els governs locals són els primers que reben aquesta demandes i que han de donar les primeres respostes.

Això ens exigeix una reflexió acurada sobre com abordar aquests temps de canvi. Tenim un bagatge valuós derivat de les polítiques que hem impulsat per la defensa de l'espai públic i el desenvolupament d'equipaments i serveis de qualitat. Hem impulsat ciutats més sostenibles i socialment més equilibrades. Hem treballat per reforçar aquest reeixit projecte de convivència que hem liderat. I això exigeix respostes noves a les noves realitats.

Estic convençut que ho sabrem fer. Durant aquest darrer any de mandat municipal hem d'impulsar mecanismes per explicar el balanç de la nostra actuació, i alhora oferir espais de reflexió i participació per compartir les noves polítiques, els nous projectes per les nostres ciutats i viles.

Referèndum estatutari, eleccions autonòmiques, eleccions municipals: tenim molts reptes al davant. Molts reptes i molta ambició. Perquè la nostra és l'ambició dels

ciutadans i ciutadanes per una societat pròspera i una convivència més lliure i solidària.

Està al nostre abast i el primer pas ja té data. Aquest 18 de juny, amb el vostre compromís i amb el vot dels nostres conciutadans, un nou camí de progrés podrà començar a obrir-se. I començarà amb la feina que tots farem per aconseguir un SI absolutament majoritari, al que tots ens hem de dedicar.

Moltes gràcies.